

צרפת

צֶרְפֶּת (בצרפתית: France, [fʁɑ̃s] – פְּרָאנְס) הנקראת רשמית: הרפובליקה הצרפתית (בצרפתית: se הגייה בצרפתית: [sɛpʁepyblik fʁɑ̃sːɛːz]), רֶפּוּבְּלִיק פְּרָאנְסוּ) היא מדינה במערב אירופה המחזיק מחוץ לאירופה. צרפת המטרופוליטנית גובלת בבלגיה ובלוקסמבורג בצפון-מזרח, בגרמניה, בשווייץ ובדרום-מזרח, ובאנדורה וספרד בדרום, ומשתרעת בין הים התיכון בדרום, מפרץ ביסקאיה במערב, ה מערב, ונהר הרֵיין והאלפים במזרח, ומחוברת בחיבור יבשתי מלאכותי לממלכה המאוחדת באמצעות מתחת לתעלה האנגלית.

צרפת היא המדינה המתוירת ביותר בעולם; בשנת 2024 הגיעו אליה 100 מיליון תיירים ורים.[7] דמוקרטית, ועקרונותיה המרכזיים מבטאים בהצהרת זכויות האדם והאזרח. כחברת ארגון המדינות ה זוהי מדינה מפותחת אשר כלכלתה מהגדולות בעולם. היא אחת המדינות המייסדות של האיחוד הא והמדינה הגדולה ביותר באיחוד האירופי מבחינת שטח והשנייה בגודל האוכלוסייה והכלכלה. צרפת המייסדות של האו"ם ומוענקת לה זכות וטו במסגרת חברותה הקבועה במועצת הביטחון של הארגון; א נשק גרעיני באופן רשמי.

מקור השם

מקור השם הלועזי

השם "פרנס" מגיע מהמילה הלטינית "פרנקיה" שמשמעותה "ארץ הפרנקים". התאוריה המקובלת לגנ היא שמקורו במילה הגרמאנית "פרנקון" שמשמעותה רומת או כידון. יש הסוברים כי הוא נגזר מהגזון גרזן "פרנסיסקה" ששימש אותם במלחמותיהם. צליל ה"ק" התחלף באופן גורף בצליל ה"ס" במאות מופעים קדומים בהרבה.

מקור השם העברי

השם "צרפת" מוזכר במקרא, במלכים א' ובעובדיה. בספר מלכים א', פרק י"ז, פסוקים ט'-י' הוא מש לציידן שבארץ הפיניקים (סרפנד שבלבנון של ימינו).

בספר עובדיה, פרק א', פסוק כ' מופיע השם "צרפת" לצד השם "ספרד", ומכאן נראה הזיהוי שנעשה "צרפת" שבמקרא לבין הארץ הנוכחית הסמוכה לספרד. רש"י, אשר פירש פסוק זה בעובדיה לפני כה היא "פרנסה" וספרד היא "אספמיה". ייתכן שהזיהוי נעשה בשל עיצורי FRC והיפוכם, צר"פ, שבראש הלועזי.

פרהיסטוריה

ציור קיר במערת לסקו מהתקופה הפלאוליתית העליונה

האזור הקרוי כיום צרפת היה מיושב עוד מן התקופה הפלאוליתית התחתונה, כ-500 אלף עד 200 אלף ציידים-לקטים מן המין הומו היידלברגנסיס שהשתמשו בכלי אבן של התעשייה האשלית. בתקופה כ-130 עד 40 אלף שנה לפני זמננו, חיו באזור הניאנדרטלים, שהשתמשו בכלי אבן של התרבות הפלאוליתית העליונה, כ-35 אלף עד 12 אלף שנה לפני זמננו, החליפו בני המין האנושי המודרני את אחריהם כלי-אבן משוכללים, כלי עצם ויצירות אמנות פרהיסטורית מן התרבויות האורניאקית, הגר תרבויות אלו קרויות כולן על-שמות אתרים ארכאולוגים שונים בצרפת.

היסטוריה

האידאולוגיה הפוליטית הצרפתית השפיעה לאורך ההיסטוריה בצורה משמעותית על האידאולוגיה של המהפכה הצרפתית הייתה הגדולה ביותר, והיא נתנה כוח לאורך הקטן להשפיע על אופי וסוג הממשלה

כיום, על פי חוקת הרפובליקה החמישית שאושרה ב-28 בספטמבר 1958, עומד בראש המדינה הנגיד לתקופה של 5 שנים (בעבר היה נבחר ל-7 שנים). תפקיד הנשיא לנהל את ענייני המדינה, לכרות בריתות ולמנות ראש ממשלה.

הפרלמנט הצרפתי הוא פרלמנט דו-ביתי המורכב מהאספה הלאומית שהיא הבית התחתון ומורכבת מ-571 חברים, ו-5 שנים, והסנאט שהוא הבית העליון של צרפת ובו 321 סנאטורים הנבחרים לתקופה של 6 שנים, ומספרם עלה בהדרגה ל-346 עד שנת 2010 (348 נכון ל-2025), כדי לשקף את נבחרים על ידי המועצות המקומיות ועל ידי חברי האספה הלאומית.

מדיניות החוץ של צרפת מבוססת ברובה על מדיניות החוץ של האיחוד האירופי ושל ברית נאט"ו.

צבא

ערך מורחב – **הכוחות המזוינים של צרפת**

לצבא הצרפתי היסטוריה ארוכת שנים, שהשפיעה רבות על מהלך ההיסטוריה הצרפתית. נשיא הרפובליקה ממונה על הכוחות המזוינים של צרפת ושל ארסנל הגרעין שלה. מטרות הצבא הן:

- הגנה על השטח ה**טריטוריאלי** של צרפת **ביבשה**, **באוויר** ו**בים**;
- לצד חברותה של צרפת בברית הצפון אטלנטית, **נאט"ו**, משמש הצבא הצרפתי לשמירה על

הכוחות המזוינים של צרפת מחולקים לחמישה ענפים:

- צבא צרפת** (Armée de Terre)
- הצי הצרפתי** (Marine Nationale)
- חיל האוויר** (Armée de l'Air)
- הינדרמריה** (Gendarmerie Nationale)
- המשמר הלאומי של צרפת** (Garde Nationale)

מאז מלחמת העצמאות האלג'יראית היקף הגיוס לשירות חובה הופחת בהדרגה ולבסוף, בשנת 2001 שירדאק. עם צבא שמנה בשנת 2006 כ-779,450 חיילים (259,050 בשירות סדיר, 419,000 בשירות חובה) הצרפתית), הצבא הצרפתי הוא הצבא הגדול ביותר באירופה וה-13 בגודלו בעולם במספר חייליו. הצבא והשלישי בכמות כלי נשק הגרעיניים בעולם (לאחר ארצות הברית ורוסיה).

צרפת היא המדינה שמוציאה את האחוז הגבוה ביותר על ביטחון מבין מדינות האיחוד האירופי (כ-2% המאוחדת שמוציאה 2.4% מהתמ"ג). כעשרה אחוזים מתקציב הביטחון של צרפת מופנים לתוכנית הגנה הצרפתית מיוצר בצרפת. דוגמאות לכך כוללות את מטוס הקרב דאסו ראפאל, נושאת המטוסים שארל דה גול, אף על פי שהיא פרשה מפרויקט היוזרופייטר צרפת עדיין משקיעה בפרויקטים צבאיים אירופאים מסוג ספקית נשק גדולה ורוב ארסנל הנשק שלה, המבוסס דרך הים והאוויר, חוץ מ**כלי נשק גרעיניים**, ניתן לייצר.

חלוקה מנהלית

ערך מורחב – **חלוקה מנהלית של צרפת**

צרפת מחולקת ל-18 חבלים (**régions**)[[]^{ב]} 13 מהם נמצאים בצרפת המטרופולינית וחמישה נמצאים ב־101 מחוזות (**départements**) ממוספרים ש-96 מהם בצרפת המטרופולינית וחמישה במחוזות הים. בדרך כלל במיקוד של האזור ועד 2009 גם בלוחיות הרישוי של המכוניות באזור. כאמור, חמישה מהמחוזות משמשים גם כמחוזות וגם כחבלים, אולם הסטטוס שלהם זהה לזה של החבלים ביבשה. המחוזות (**arrondissement**) ואלו שוב מחולקים ל-4,032 קנטונים. קנטונים אלו מחולקים ל-36,680 קומונות (communes) נבחרת. שלוש קומונות, פריז, ליז'ן ו**מרסיי** מחולקות שוב ל-45 רבעים מוניציפליים.

החבלים, המחוזות והקומונות נקראים כולם "קולקטיבים טריטוריאליים" (**Collectivités locales**) מקומיות ומנהלות. הרבעים והקנטונים הם רק חלוקות אדמיניסטרטיביות. אולם עד 1940 גם הרבעים נבחרו. עד שונה זה הושעה על ידי משטר וישי ובוטל על ידי הרפובליקה הצרפתית הרביעית ב-1946.

בנוסף ל-18 החבלים ו-106 המחוזות לרפובליקה הצרפתית יש גם חמישה קולקטיבים מעבר לים, קולקטיבים טריטוריה מעבר לים אחת (הארצות הדרומיות והאנטארקטיות של צרפת). הקולקטיבים והטריטוריות מעבר לים אינם מהווים חלק מהאיחוד האירופי.

צרפת מחזיקה גם במספר איים באוקיינוס ההודי, האטלנטי והשקט.

מפת הארצות הדרומיות
והאנטארקטיות של צרפת

מדיניות אקלים

צרפת הקימה משרד לענייני סביבה ב-1971.^[9] נכון לשנת 2025, המשרד נקרא משרד האקולוגיה והכלב ע"פ נתוני הבנק העולמי, דירוג פליטות הפחמן לנפש של צרפת לשנת 2014 הוא 4.57. לשם השוואה, הוא 15.39 ושל גרמניה הוא 8.89.^[10] שיעור פליטת הפחמן הנמוך יחסית, מקושר לכך שכ-75 אחוזים גרעינית, לאחר שבעקבות משבר האנרגיה העולמי של 1973, צרפת החלה לפתח תחום זה.^[11]

כלכלה

ערך מורחב – כלכלת צרפת

הכלכלה הצרפתית היא אחת הכלכלות החזקות בעולם. צרפת חברה בארגון המדינות המתועשות (ה-מאהרגון). בשנת 2010 הייתה צרפת הכלכלה החמישית בחזקה בעולם, אחרי ארצות הברית, סין, יפן, האירופי והחליפה את משבע הפרנק הצרפתי המסורתי שלה באירו האירופי ב-1 בינואר 1999.

הכלכלה הצרפתית מורכבת מסקטור פרטי חזק (כ-2.5 מיליון חברות רשומות) והשקעות ממשלתיות גב התעופה, חברות תקשורת ורבות נוספות. מאז שנות התשעים החלה הממשלה לרפות את אחיזה הלאומית של צרפת) ופראנס טלקום (חברת הטלפוניה הגדולה בצרפת ומהגדולות באירופה), וכן בהחזק

מתוך 500 החברות הגדולות בעולם ומתוך המאה החברות מחזיקה במספר החברות הרביעית בעולם והצפת מדורגת כיעד התיירות מספר אחד בעולם. בשנת 2007 עמד מספר התיירים במדינה על למעלה לשם השוואה, בספרד (המדורגת כיעד התיירותי השני בגודלו) ביקרו 61 מיליון, בסין – 55 מיליון ובאמשפיעה לטובה על ייתרות מטבע החוץ של המדינה. אחד המקומות המתוירים ביותר במדינה היא הלתירות החורף באתרי הסקי במדינה, ואחרים באים ליהנות מהשקט באזורים הכפריים.

לצרפת תעשייה אווירית חזקה בראשות איירבוס והיא בעלת השפעה גדולה על התעופה עולמית. ב האירופי בעלת נמל חלל (מתקן שיגור לחלל). ההיצע הרחב של שטחים פוריים והסובסידיות גבוהות את צרפת ליצרנית החקלאית הגדולה באירופה.

בעוד ששאר מדינות המערב תלויות באנרגיה המבוססת על מחצבים מתכלים, כגון נפט, גז טבעי או פחם מעטה, בשל השקעותיה המאסיביות בתחום הגרעין. כ-78 אחוז (נכון ל-2006) מהחשמל המיוצר בגז השקעות אלו הן הסיבה לכך שצרפת מייצרת פחות פחמן דו-חמצני מאשר שאר שמונה המדינות המתוע

מסוף מלחמת העולם השנייה השקיעה הממשלה מאמצים לשלב את עצמה עם גרמניה, הן מבחינה ויצירות שתי המדינות את מה שנקרא "כור" של מדינות לשילוב גדול יותר באיחוד האירופי.

ב-13 בינואר 2012 איבדה צרפת לדאשונה את דירוג האשראי המושלם שלה; על פי דיווח שמסר סטנדרד אנד פורס את הדירוג מ-AAA ל-AA+.[[]^{12]}

גאוגרפיה

ערך מורחב – **גאוגרפיה של צרפת**

צרפת נמצאת במערב אירופה על חופי האוקיינוס האטלנטי והים התיכון. היא גובלת בספרד ובאנדורה במזרח, בלוקסמבורג ובבלגיה בצפון. בנוסף יש לה מספר מושבות בצפון אמריקה, באיים הקריביים, ההודי, באנטארקטיקה והגדולה שבהן היא פולינזיה הצרפתית שבאוקיינוס השקט. במושבות האלו היא האי סן מרטן וברזיל וסורינאם בניגאה הצרפתית שבדרום אמריקה.

לצרפת המטרופוליטנית צורת משושה ושטחה 547,030 קמ"ר. יש בה מגוון גדול של סוגי נוף, ממישור של האלפים בדרום מזרח, מאסיף סנטרל בדרום והפירנאים בדרום מערב. יותר ממחצית שטח האפחות מרבע שטחה נחשב לשטח הררי. הנקודה הגבוהה ביותר בהרי האלפים, המון בלאן שגובהו 807 גבול צרפת ואיטליה. יש בצרפת גם מערכת נהרות נרחבת הכוללת את הלואר, הגaron, הסן והרון לאלפים וזורם לים התיכון בנקודה הנמוכה ביותר במדינה, הקמארג. החלק המערבי והמרכזי הם הידרואלקטריים, מקומות מרפא ואתרי ספורט חורף.

דמוגרפיה

פרק זה טעון עריכה. אנא תרמו לוויקיפדיה ועזרו לערוך אותו (edit%A6%D7%A8%D7%A4%D7%AA&action=edit). הסיבה היא: ערכון לשנת 2015.

שיעור הריבוי הטבעי בצרפת נמוך (0.23%), ושיעור הפריון הוא 1.79 צאצאים לאישה (2023). הת 92% צרפתים, 3% צפון אפריקנים, 2% גרמנים, 1% ברטונים (חבל ארץ במערב צרפת) 2% אחרים (בצרפת כחמישה מיליון מהגרים, מתוכם בערך לשני מיליון יש אורחות צרפתית. צרפת היא המדינה אירופה, כאשר בשנת 2005 היא קיבלה כ-50,000 פליטים.

צפיפות אוכלוסין

בצרפת מתגוררים כ-66,753,235 תושבים^[דרושה הבהרה] - דירוג 23 בעולם בגודל אוכלוסייה, בצפיפות האו בממוצע לקמ"ר- דירוג 110 בעולם בצפיפות אוכלוסייה) ורוב האוכלוסייה היא אוכלוסייה עירונית.

בשמונה הערים הגדולות ביותר בצרפת מתגוררת כשליש מהאוכלוסייה (סך הכול האוכלוסייה העירוני פריז (כ־2.15 מיליון נפש בעיר וכ-12 מיליון אוכלוסייה עירונית), מרסיי (כ-798,000 נפש בעיר וכ-472,000 נפש בעיר ו-1,650,000 אוכלוסייה עירונית), טולוז (כ-433,000 נפש בעיר וכ-880,000 נפש בעיר ו-935,000 אוכלוסייה עירונית), ננט (כ-277,000 נפש בעיר ו-545,000 אוכלוסייה עירוני כ-800,000 אוכלוסייה עירונית) וליל (כ-228,000 נפש בעיר וכ-1,000,000 אוכלוסייה עירונית). קיימים באזורים שונים בצרפת. במרכז המדינה קיים אזור נרחב שנקרא האלכסון הריק.

הערים הגדולות של צרפת						
אומדן רשמי מתאריך 1 בינואר 2020 [[]^{ארכיון 1]}						
Major Cities (https://www.citypopulation.de/en/france/cities/)						
	דירוג	שם	חבל	אוכלוסייה	דירוג	שם
פריז מרסיי ליון טולוז ניס נאנט מונפלייה שטרסבורג בורדו ליל	1	פריז	איל-דה-פראנס	2,145,906	11	רן
	2	מרסיי	פרובאנס-אלפ-קוט ד'אזור	870,321	12	ריימס
	3	ליון	אוברן-רון-אלפ	522,228	13	טולון
	4	טולוז	אוקסיטניה	498,003	14	סנט אטיין
	5	ניס	פרובאנס-אלפ-קוט ד'אזור	343,477	15	לה האבר
	6	נאנט	פיי דה לה לואר	320,732	16	דיז'ון
	7	מונפלייה	גראנד אסט	299,096	17	גרנובל
	8	שטרסבורג	גראנד אסט	290,576	18	אנז'ה
	9	בורדו	אקיטן החדשה	259,809	19	וילרבאן
	10	ליל	אוד-דה-פראנס	236,234	20	נים

להט"ב בצרפת

מעמדם של הומוסקסואלים ולסביות חוקי בצרפת עוד משנת 1791. בנוסף, צרפת יחד עם הולנד יזמו מכיר באיחוד אזרחי החל משנת 1999, כל אדם, כולל להט"בים בודדים רשאי לאמץ ילדים בצרפת אול חוקית בצרפת מאז אפריל 2013. הומואים ולסביות רשאים לשרת בצבא ללא אפליות. קיים איסור מוחץ

שפה

לפי החוקה הצרפתית השפה הצרפתית היא השפה הרשמית היחידה בצרפת מאז 1992. לפיכך צרפת לה רק שפה רשמית אחת בלבד. למרות זאת, בצרפת מדוברות 77 שפות אזוריות כמו ברטונית, קטלאנית אבל כיום הן אפילו נלמדות בחלק מבתי הספר. שפות זרות כמו פורטוגזית, ערבית, שפות ברבריות שונות

דתות

בצרפת יש דתות רבות, כאשר חופש הדת היא זכות חוקתית. על פי סקר מ-2019, האוכלוסייה בצרפת 40% אינם שייכים לדת כלשהי (כולל אתאיסטים ואגנוסטים), 5.6% מוסלמים, 6% בני דת אחרת או ל

אסלאם בצרפת

קהילה מוסלמית משמעותית קיימת בצרפת מאז הקולוניזציה של אלג'יריה בשנות ה-30 של המאה ה-70 של המאה ה-20[[]^{דרוש מקור]} הביאו לעלייתה של דת האסלאם למעמד הדת השנייה בגודלה בצר באשר למספר המוסלמים בצרפת נעות בין 3 מיליון ל-4 מיליון מוסלמים כ-5%–6%, מתוך אוכלוסייה נפש. נטייתם של המוסלמים להתרכז באזורי מגורים משלהם, ושיעור הילודה הגבוה אצלם לעומת זה תת-תרבות מוסלמית צעירה ודומיננטית. באזורים מסוימים של צרפת האורבנית מהווים המוסלמים בין הגיל הצעירות.[[]^{14]}

במערכת החינוך הצרפתית מאות אלפי תלמידים מוסלמים. מספרם המדויק אינו ידוע, שכן גודל ה במחלוקת. חלק מן ההורים המוסלמים מעדיפים לחנך את בניהם בבתי ספר קתוליים פרטיים, אך הו מוסלמים פרטיים נפתחו לאחרונה, אך רוב התלמידים המוסלמים לומדים במערכת בתי הספר הציבוריי

יהדות צרפת

ערך מורחב – **יהדות צרפת**

בצרפת חיים כיום כ־500 אלף יהודים ויהדות צרפת היא השנייה בגודלה בתפוצות אחרי יהדות ארצות הברית. לדת היהודית ולישראל. הקהילה היום היא ספרדית ברובה, בעיקרה יוצאת צפון אפריקה: מתוניסיה, אורחי צרפת בתקופת השלטון הקולוניאלי הצרפתי בצפון אפריקה. קיימים גם יסודות ספרדיים אחרים ממצרים וספרד. האשכנזים מהווים היום 40 אחוז רובם חילונים בקרב יהודי צרפת. היהודים מעוררי בולטת חופעת האנטישמיות בצרפת הרכה מעבר למקובל במדינות מערביות אחרות[[]^{דרוש מקור]} – זאת מ בצרפת[[]^{דרוש מקור]}.

תרבות

הפרדת הדת והמדינה

בשנת 1905 קיבלה צרפת את החוק הקובע את הפרדת הדת מהמדינה, ואוסר על המדינה לתעדף הרשמית של צרפת היא החילוניות – **laïcité**.

ההבדלים בין הדתות בצרפת הביאו בעבר לפיצול עמוק בחברה במשך מאות שנים, החל ממלחמות לפרשת דרייפוס במאה ה-19, וכלה בעימותים עם האסלאם בימינו אנו. הכנסייה הקתולית הייתה הדת ב-1789, שבה העם התנער לא רק משלטונם של האצילים, אלא גם מכל המבנה הפוליטי והחבר המבוסס של הכנסייה, משענתה העיקרית של המונרכיה האבסולוטית של בית בורבון. האידאולוגיה הכנסייה ממעמדה המועדף, מעמד של רשות נפרדת בעלת רכוש משלה וכוח רב. נכסי הכנסייה הולא חויבו להישבע אמונים לממשלת צרפת. הייתה זו התחלת התפתחות האידאולוגיה החילונית הרפובליקנ

הקתוליות הוכרה כאמונתם של רוב אורחי צרפת הרפובליקנית, אך נפוליאון העניק גם ליהדות ולכנס המוכרות על ידי המדינה. ארבע הדתות הרשמיות (קתולים, יהודים, לותרנים וכנסיות הרפורמה) קיבל 1905, אך שום דת לא הוכרה כ"דת המדינה". צרפת החלה לראות באמונה הדתית את עניינו האישי ש עניין כלשהו.

זהוהות שטופחה לאחר המהפכה הייתה זהות לאומית צרפתית, הראוה בהפגנת זהות דתית עניין שאינו להיות אדישים לאמונות דתיות בשעת מילוי חפקים, ולא להשמיע הצהרות העשויות להתפרש כפוליטי

הגישה הצרפתית אינה נוגעת רק להפרדת הדת מהמדינה ככוו, אלא לזהות הלאומית הצרפתית. צרס גילה הסוציולוג הצרפתי ז'ראר נוארייל (Gerard Noiriel) כי לפחות אחד מהורי הוריו של כל צרפתי רב כלפי גלי ההגירה היא מדיניות של הטמעה בזהות הצרפתית, השוללת כל גילוי של זהות שאינו תואם המועלית על נס כדרך החיים הצרפתית. בסיסה של החברה הצרפתית לפי תפיסה רפובליקנית הרפובליקנית המשותפת, ועל זהות זו יש להגן מפני כל איום, פנימי או חיצוני. צרפת הפכה לארץ הגי גישה זו עזרה להטמעת גלי הגירה מאיטליה, מפולין, וממזרח אירופה, מסוף המאה ה-19 ובין מלחמת כאשר מנסים ליישמה כלפי מיליוני המהגרים מצפון אפריקה, שהגיעו לצרפת לאחר מלחמת העולם הש

חינוך

 ראו גם – **איסור הצגת סמלים דתיים בבתי הספר בצרפת**

החוק הצרפתי קובע כי בתי ספר המופעלים על ידי הממשל הלאומי או האזורי אינם יכולים לאמץ המדובר בדת ממסדית קיימת, או אף היעדרה של כל דת, וכל פילוסופיה אחרת. בתי ספר הממומנים והאזורי אינם יכולים לכפות חינוך דתי על תלמידיהם. הם צריכים להיות פתוחים בפני ילדים מכל דת ש

בית הספר הצרפתי מצפה מתלמידיו להשאיר את אמונותיהם הדתיות והאחרות, כמו גם את זהותם ה לא מתאפשר להם להיעדר מבית הספר בשל חגים דתיים. החינוך הצרפתי הוא אחיד, ואין בו כל הנובעות מדת, תרבות או מוצא אתני (על אף שכל בתי הספר ה"ציבוריים" בצרפת הם חילוניים, המדי ספר יהודים, מוסלמים, ואף לותרנים ומתודיסטים, שאינה ממומנת על ידי המדינה). בתי הספר מלמדי של ההיסטוריה הצרפתית, שמטרתה ללמד את התלמידים להיות "צרפתים", ולפתח זהות אורחית צרפ

החוקרת מאירה לווינסון מאוניברסיטת אוקספורד הבחינה בין מספר מודלים להתייחסות של מערכות המדינה לפי נטיית לבו של כל זרם דתי או אידאולוגי (המוכיר במקצת את שיטת ה"זרמים" שהייתה אחת בכיתה אחת, ותוכנית הלימודים אמורה לשקף את הערכים של כל תלמידיה, וכנגדם המודל הצ החינוך הצרפתית.[[]^{16]}

ספרות ושירה

ערך מורחב – ספרות צרפתית

תחילת הספרות הצרפתית הייתה בימי הביניים, כש**צרפתית** עוד לא הייתה שפה אחידה אלא היו מס' באיות ודקדוק של אזורים. ז'אנר חשוב בשירה הצרפתית של ימי הביניים היו שירי העלילה (**le geste** מביניהם הוא שירת רולאן. טקסטים צרפתיים רבים מימי הביניים, כמו **טריסטן ואיזולדה** ולנסלוט והאנונימיות של רוב הכתבים הצרפתיים מהתקופה ישנם מספר כתבים מפורסמים, כמו **כרטיאן מטרוא**

אחד הסופרים החשובים ביותר בספרות הצרפתית הוא **פרנסואה רבלה**, שיצירתו המפורסמת ביותר היא המודרנית שאלה אלמנטים רבים מהסגנון שלו. מאוחר יותר כתב **לה פונטן** את משליו הידועים. הצרפתיות היה במאות ה-18 וה-19. במאה ה-18 קמו סופרים חברתיים מהחשובים בעולם **כוולטר**, **דני** ביותר היה **שארל פרו**, שכתב סיפורים כמו **החתול במגפיים**, **סינדרלה** וה**פהפייה הנרדמת**.

במאה ה-19 קמו סופרי הנובלות הגדולים כמו **ויקטור הוגו**, אלכסנדר דיומא **ו'ול ורן**, שהיו מהסופרים סופרים חשובים נוספים בצרפת של המאה ה-19 היו **אמיל זולא**, **גי דה מופאסאן**, ו**סטנדרל**. השירה הסיס הצרפתית של המאה ה-19, עם יוצרים כמו **שרל בודלר** ו**פול ורלן**.

במאה ה-20 הסופרים הצרפתיים הפופולריים ביותר בצרפת ומחוצה לה היו **אנטואן דה סנט-אכופרי**, **ל**

אדריכלות

בצפון-מזרח צרפת נמצאות חלק מה**קתדרלות** וה**בזיליקות** הגותיות החשובות באירופה, ביניהן **בזיליקת קתדרלת ריימס** (בה הוכתרו המלכים), **קתדרלת שארטר**, **קתדרלת אמיי**, ו**קתדרלת נוטרדאם דה פריז**. האדריכלות הגותית גם לבניית ארמונות, החשוב מביניהם הוא **ארמון האפיפיורים באביניון**. במהלך י לעצמם טירות מבוצרות כדי להראות את כוחם. גם ערים מבוצרות היו שכיחות (כמו **קרקסון** ו**מון סן-מי** לא שרדו עד ימינו. טירות חשובות מאז שניתן לראות גם היום הן **טירת שינון**, **טירת אנז'ה**, **טירת המלך**

סופה של מלחמת מאה השנים סימל שלב חשוב בהתפתחות הארכיטקטורה הצרפתית; אז החל הרנס' מאיטליה וספרד לחצר הצרפתית, ונבנו ארמונות מגורים רבים, בעיקר באזור **עמק הלואר**, שהושפע ארמונות רבים מהרנסאנס, הכוללים את **ארמון שמבור**, **ארמון שנונס**, **טירת אמבואז** ועוד. לאחר הרנס' בסגנון הבארוק. בצרפת השתמשו בסגנון זה בעיקר לבניה חילונית, ולא במבנים דתיים. הכנסייה הקתולית כדרך למשוך את ההמונים ולייפות את הכנסייה (דוגמה טובה לכך היא בזיליקת פטרוס הקדוש בוותיקן בצרפת. הבארוק הצרפתי היה מקור ההשראה למאפיינים רבים בארמון ורסאי, והמפקח על העבודות לארכיטקט החשוב ביותר בצרפת של תקופת הבארוק. מנסאר היה אחראי גם לבניית הכיפה המרשימה מרשימים מתקופת הבארוק יכולים להימצא גם באזורים שבאותה התקופה לא היו שייכים לצרפת, כמו

לאחר **המהפכה הצרפתית** הרפובליקאים העדיפו את הסגנון ה**נאו-קלאסי**, אף שסגנון זה הגיע לצרפת ה**נפתאון של פריז** או **הקפיטול של טולוז**. **שער הניצחון** ו**כנסיית מודלן** בפריז מייצגים בצורה הטובה ביותר

תחת שלטונו של **נפוליאון השלישי** החל גל חדש של בנייה אורבנית מסודרת ומתוכננת, ושיאו היה ב**בנין הברון אוסמן**. אחד המבנים המרשימים ביותר שעוצבו כחלק מהבניה החדשה הזו הוא בית האופרה **גרנד** המאה ה-19 **גוסטב אייפל** תכנן גשרים רבים ברחבי צרפת אך עבודתו המפורסמת ביותר היא **מגדל אייפל** בפריז ב-1889.

במאה ה-19 הודות למאמציהם של אנשי רוח, ארכאולוגים, אדריכלים ומשמרים כגון **ויקטור הוגו**, **פרוס** החלה צרפת לשפץ, לשקם ולשמר מבנים עתיקים מימי הביניים ובפרט מבנים גותיים שחלקם ניזוקו התחיייה הגותית סחף את צרפת ובמסגרתו שוקמו, שופצו, שוחזרו והושלמו קתדרלות וכנסיות גותיות פארי, סנט שאפל, קתדרלת קלרמון-פראן, קתדרלת רואן, כנסיית סנט אואן, בזיליקת סן-דני ועוד.

במאה ה-20 עיצב האדריכל השווייצרי **לה קורבוזיה** מבנים רבים בצרפת כמו כנסיית נוטרדאם ד הצרפתים מערבבים בין סגנונות אדריכלות חדשים וישנים. הדוגמאות הבולטות לכך הן פירמידת **הלובר**

ספורט

ענפי הספורט הפופולריים ביותר בצרפת הם **כדורסל**, **כדורגל**, **כדוריד** ו**רוגבי**. צרפת אירחה את המ' וב-2007 אירחה את אליפות העולם ברוגבי. הסטאד דה פראנס הוא האצטדיון הגדול בצרפת. מרוץ 24 שעות פראנס, מתקיים מדי שנה בצרפת. אירועי ספורט חשובים נוספים בצרפת כוללים את מרוץ 24 השעות

המשחקים האולימפיים חודשו בצרפת בסוף המאה ה-19 לאחר העלאת הרעיון על ידי הברון **פיי** דה שארחה את האולימפיאדה אחרי **אתונה** בשנת 1900, והיא גם הייתה משכנו הראשון של **הוועד האולימפי** בסך הכול צרפת אירחה את המשחקים האולימפיים שש פעמים, שלוש פעמים את משחקי הקיץ ושלו

נבחרות צרפת בכדורגל וברוגבי נקראות "הכחולים" (*Les Bleus*), כצבע החולצה של הנבחרות וכן את הרשמיים של צרפת. נבחרת הכדורגל של צרפת זכתה ביורו 1984 וביורו 2000 וגם במונדיאל 1998 וב' אף ששמעולם לא זכתה באליפות העולם ברוגבי, נחשבת לאחת הנבחרות הטובות בעולם.

קולנוע

ערך מורחב – קולנוע צרפתי

צרפת היא מקום הולדתו של הקולנוע והייתה אחראית לרבות מהתרומות משמעותיות המוקדמות שתולדות הקולנוע (כמו הגל הצרפתי החדש) הגיעו מצרפת והצלחתו של הקולנוע באה באופן חלקי כת

מלבד המסורת הקולנועית החזקה והחדשנית שלה, צרפת הייתה גם מקום מפגש לאמנים מכל רחבי הצרפתי לעיתים כרוך גם בקולנוע של מדינות זרות. אמנים ממדינות כמו פולין (רומן פולנסקי, קשי אוסטריה (מיכאל הנקה), וגאורגיה. במאים ממדינות אלו בולטים בשורות הקולנוע הצרפתי. לעומת קריירה פורה ובעלת השפעה במדינות אחרות, כגון לוק בסון, ופרנסיס ובר שפעלו בארצות הברית.

מוזיקה

לצרפת היסטוריה מוזיקלית ארוכה ומגוונת. היא חווה תור זהב במאה ה-17 בזכות לואי הארבעה עשר מוכשרים בחצר המלוכה. המלחינים הנודעים ביותר בתקופה זו כוללים את מארק-אנטואן שרפנטייה, ז'אן-בטיסט לולי ומרין מארה, כולם מלחינים בחצר המלך. לאחר מותו של לואי הארבעה עשר, איב הדינמיות, אך במאה הבאה המוזיקה של ז'אן-פיליפ רמו הגיעה ליוקרה מסוימת, והיום הוא עדיין אחד ראמו הפך למלחין הדומיננטי של האופרה הצרפתית ולמלחין הצרפתי המוביל בצ'מבלו.

מלחינים צרפתים מילאו תפקיד חשוב במהלך המוזיקה של המאה ה-19 וראשית המאה ה-20, הנחש רומנטית הדגישה כניעה לטבע, קסם לעבר ולעל טבעי, חקר צלילים יוצאי דופן, מוזרים ומפתיעים, הייתה גם תור זהב לאופרות. המלחינים הצרפתים מהתקופה הרומנטית כללו את: הקטור ברליוז (הי שלו), ז'ורז' ביזה (הידוע בעיקר בזכות כרמן, שהפכה לאחת האופרות הפופולריות והמבוצעות ביותר במקור אך החזיק באורחות צרפתית וכן חי ופעל בפריז) ורבים אחרים.

צרפת ידעה מלחינים חשובים ובעלי השפעה בו'אנר הקלאסי גם במאה העשרים, עם מלחינים כגון הנחשבים למלחינים אימפרסיוניסטים, אוליבייה מסיאן, אריק סאטי (אשר נחשב בעיני רבים המינימליסטי), פייר בולז ורבים נוספים.

המוזיקה הצרפתית עקבה אחר כך אחר הופעתה המהירה של מוזיקת פופ ורוק באמצע המאה ה-20. א פופולריות במדינה, מוזיקת הפופ הצרפתית, המכונה שאנסון פרנסיז, נותרה גם כן פופולרית מאוד. ב ביותר במאה ה-20 ניתן למצוא את אדית פיאף, ז'ורז' בראסנס, איב מונטאן, ליאו פרה, ברברה ושאראל א בלגי פלמי, לא ניתן שלא להזכיר את אחד מסמלי השאנסון הצרפתי, ז'אק ברל, אשר חי בצרפת ושר בש

בשנת 1994 עדכנה צרפת את חוק שידורי הרדיו שלה והכניסה בו את תיקון "פלשה". לפי התיקון המשודרים בתחנות הרדיו בשעות האונת השיא להיות בשפה הצרפתית, זאת במטרה להגן ולטפח את

ראו גם

- יחסי ישראל–צרפת
- פוליניזה הצרפתית

קישורים חיצוניים

-
- אתר האינטרנט הרשמי (https://www.service-public.fr/) של צרפת (בצרפתית)
- צרפת (https://www.facebook.com/ServicePublicFr), ברשת החברתית פייסבוק
- צרפת (https://www.twitter.com/servicepublicfr), ברשת החברתית X (טוויטר)
- צרפת (https://www.instagram.com/servicepublicfr), ברשת החברתית אינסטגרם
- צרפת (https://www.linkedin.com/company/entreprendre-servicepublicfr), ברשת
- צרפת (https://www.youtube.com/channel/UCugxMaxXnGqMrQ5bZIL017A), סר
- צרפת (https://www.nli.org.il/he/a-topic/987007552533205171), דף שער בספרייה
- האתר פרנקופילים אנונימיים העוסק בצרפת ותרבותה (http://francophilesanonymes.com)
- מידע פוליטי-חברתי על צרפת (http://www.idi.org.il/policy/world-comparison/states/france) הישראלי לדמוקרטיה
- צרפת (https://www.britannica.com/place/France), באתר אנציקלופדיה בריטניקה (בא

ביאורים

- א. לפני 2002 – פרנק צרפתי
ב. עד סוף 2015 נכללו בצרפת המטרופוליטנית 22 חבלים.

הערות שוליים

1. דירוג שטח יבשתי (<https://www.worldometers.info/world-population/>) - מתוך אתר Worldometer, כפי שפורסם ב-28 במאי 2021
2. לא כולל מחוזות צרפת מעבר לים
3. טבלאת אוכלוסייה (<https://population.un.org/wpp/Download>) שם הקובץ: UN_PPP2024_Output_PopTot.xlsx, שם החוצץ: Median - מתוך אתר האו"ם
4. טבלאת אוכלוסייה (<https://population.un.org/wpp/Download>) שם הקובץ: WPP2024_POP_F01_1_POPULATION_SINGLE_AGE_BOTH_SEXES.xlsx, שם החוצץ: Medium variant - מתוך אתר האו"ם, הערכה 1 ביולי 2024
5. דירוג תמ"ג (<https://databank.worldbank.org/indicator/NY.GDP>) - מתוך אתר הבנק העולמי, כפי שפורסם ב-6 בספטמבר 2025
6. מדד הפיתוח האנושי לשנת 2023 (https://hdr.undp.org/sites/default/files/2025_HDR/HDR25_Statistical_Annex_HDI_Table.xls) בדו"ח שפורסם ב-2025 על ידי אתר מינהל הפיתוח (UNDP) של האומות המאוחדות
7. "Une année 2024 record pour le tourisme en France" (<https://www.economie.gouv.fr/actualites/une-annee-2024-record-pour-le-tourisme-en-france>). Ministère de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique (בצרפתית). 2025.
8. ענבל עומר, "לה מונד": "אחרי יוון ואיטליה, צרפת היא הבאה בתור?" (<https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1000697341>), באתר גלובס, 13 בנובמבר 2011
9. Protection of the Environment (https://web.archive.org/web/20110425005903/http://www.ambafrance-ca.org/kid/pages_en/e_co6.htm), באתר שגרירות צרפת בקנדה

